REKENKAMERCOMMISSIE SOEST

Behandeld door mw. H. Kuijer-Franken
doorkiesnummer 035-6093121

Aan de leden van de gemeenteraad van Soest

Soest, 2 juni 2021 verzonden: 2 juni 2021

afdeling : Rekenkamercommissie
zaaknummer : **2424143**
onderwerp : Aanbieden rapport fietsstimuleringsbeleid 'Soest op de fiets'

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag biedt de rekenkamercommissie u het resultaat aan van ons onderzoek naar het fietsstimuleringsbeleid van de gemeente Soest. Het volledige resultaat van het onderzoek is weergegeven in het rapport 'Soest op de fiets'.

Aanleiding

De fractievoorzitters hebben in 2020 suggesties voor onderzoek aangeleverd aan de rekenkamercommissie, waaronder het onderzoeken van de effectiviteit van fietsstimuleringsbeleid. De gemeente Soest heeft de ambitie om het fietsgebruik in, om en door de gemeente Soest te stimuleren, aldus het Regionaal Fietsplan Soest (2019). Fietsen is gezond, draagt bij aan filevermindering en draagt bij aan een beter milieu doordat fietsers geen afvalstoffen uitstoten. Het Regionaal Fietsplan Soest kent een investeringsagenda van 2,6 miljoen euro, een aanzienlijk bedrag. Het nemen van maatregelen om fietsen te stimuleren maakt al langer deel uit van Soester beleid, via het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan 2008-2020 (GVVP).
Het aflopen van dit GVVP in 2020 en het verzoek van uw fractievoorzitters maakten dat dit onderwerp voldoende maatschappelijk en economisch van belang is om onderzoek naar te doen.

Centrale onderzoeksvraag

In hoeverre zijn de maatregelen, genomen in de periode 2014 tot 2020, gericht op het stimuleren van het gebruik van fietsen, doeltreffend en doelmatig?

Om de centrale onderzoeksvraag te beantwoorden heeft de rekenkamercommissie een onderzoeksbureau ingehuurd dat deskundig is op dit beleidsterrein. Dit bureau bestudeerde onder andere relevante (beleids)documenten, nam interviews af met bestuurders en ambtenaren en zette een enquête uit onder inwoners van de gemeente Soest.

Beantwoording centrale onderzoeksvraag

De beantwoording van de centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

- Met betrekking tot de doelstelling ten aanzien van het aandeel verplaatsingen per fiets kan niet vastgesteld worden of het beleid doeltreffend is. De voorgenomen wijze van monitoren kan niet gebruikt worden om de voortgang op de doelstelling te monitoren. Daardoor is de gemeente Soest in de periode 2014-2020 niet in staat geweest om te beoordelen of de gemeente op koers lag ten aanzien van dit doel. Het alternatieve monitoringskader dat in dit onderzoek gebruikt is geeft een indicatie dat Soest niet op weg is om de doelstelling te halen.
- De getroffen maatregelen in de periode 2014-2020 zijn te kleinschalig om daadwerkelijk een verschil te maken. Het beschikbare budget is in de periode 2014-2020 ontoereikend geweest om een schaalsprong te maken die nodig is om het aandeel fiets te verhogen, zeker binnen de randvoorwaarde om het autogebruik niet te ontmoedigen.

- Tegelijk geldt dat in de komende jaren een aantal belangrijke regionale fietsroutes gerealiseerd zullen worden, op basis van inspanningen en investeringen uit de periode 2014-2020. Mogelijk leiden deze tot een hoger gebruik van de fiets. Eventuele effecten van deze uitbreidingen in fietsroutes kunnen pas in de komende jaren vastgesteld worden. Deze investeringen in infrastructuur zijn naar verwachting effectiever wanneer deze vergezeld gaan van vraagbeïnvloedingsmaatregelen.
- De doelstelling ten aanzien van het hanteren van fietsparkeernormen is deels gerealiseerd. Er zijn fietsparkeernormen vastgesteld, die worden gehanteerd bij nieuwe ontwikkelingen. Bij bestaande voorzieningen worden deze fietsparkeernormen echter maar in beperkte mate gehanteerd.

Aanbevelingen

Algemene aanbevelingen aan de gemeenteraad

- Zet in op samenhangend fietstimuleringsbeleid met strategische doelen en maatregelen voor meerdere jaren, waarbij de maatregelen een duidelijke relatie hebben met de strategische doelen.
- Bezie de diverse vervoersmodaliteiten (auto, fiets, bus, etc.) in relatie tot elkaar in mobiliteitsbeleid zodat realistische doelen geformuleerd kunnen worden.
- Werk (nieuwe) doelen SMART uit en geef bij elke maatregel goed onderbouwd aan in welke mate deze bijdraagt aan de doelen.
- Zorg dat beschikbare middelen, zowel qua capaciteit als qua financiën, beter aansluiten bij de gestelde strategische doelen.
- Zet in op monitoring van de maatregelen, gerelateerd aan de strategische doelen. Gebruik daarbij indicatoren die hanteerbaar zijn.
- Verzoek het college om over de maatregelen te rapporteren in de reguliere P&C cyclus, naast het verantwoorden van de uitgevoerde projecten in het kader van de "inzet op het stimuleren fietsgebruik".
- Fietsbeleid wordt steeds meer een regionale opgave. Laat het beleid en het uitvoeringsprogramma zoveel mogelijk aansluiten bij regionale ambities, bijvoorbeeld bij de ambities die de provincie hanteert ten aanzien van het regionale fietsbeleid.

Aanbevelingen aan het college

- Maak een uitvoeringsprogramma voor meerdere jaren.
- Voer de maatregelen uit in samenwerking met de verschillende clusters binnen de afdeling Ruimte en breng samenhang aan binnen de verschillende gemeentelijke programma's. Zo kan de geplande inzet op gedragsbeïnvloedingsmaatregelen in het programma Energietransitie een waardevolle bijdrage zijn in de strategische doelen voor fietsgebruik.

De volledige conclusies en aanbevelingen zijn te vinden op pagina 40 t/m 43 van het rapport.

Bestuurlijke reactie en nawoord

Het college van burgemeester en wethouders gaf een bestuurlijke reactie op het rapport welke als bijlage 4 in het rapport is gevoegd.

Tot slot

Wanneer u het rapport behandelt, zijn wij graag bereid de bevindingen te presenteren en een toelichting te geven. Heeft u nadere vragen, neemt u dan gerust contact op met wnd. secretaris/ onderzoeker H. Kuijer-Franken, via h.kuijer@soest.nl.

Met vriendelijke groet,

Namens de rekenkamercommissie,

J.A. Satijn

Voorzitter rekenkamercommissie Soest

Bijlage(n): Rapport naar fietsstimuleringsbeleid Soest op de fiets